

Sygn. akt II UK 25/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku Z. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Opolu
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 sierpnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 217/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 27 listopada 2013 r. i oddalił odwołanie Z.O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Opolu z dnia 7 lutego 2013 r. odmawiającej wnioskodawcy emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez błędną wykładnię pojęcia zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, polegającą na stwierdzeniu, że łączenie obowiązków spawacza z jakimikolwiek

innymi obowiązkami, np. ślusarza, uniemożliwia uznanie tak określonego stanowiska pracy za objęte pojęciem „warunki szczególne”.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmianę orzeczenia poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono odwołaniem się do przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ocenie skarżącego, w orzecznictwie sądów wątpliwości budzi kwestia traktowania tzw. stanowisk łączonych, np. ślusarz - spawacz, monter - spawacz, itp., co prowadzi do rozbieżnych rozstrzygnięć w sprawach o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Ponadto wykładni wymaga ujęte „w załączonym do powyższego rozporządzenia wykazie a, dział XIV pkt 12 pojęcie prac przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodородowym”, ponieważ nastąpiło zasadnicze wyodrębnienie dwóch linii orzeczniczych polskich sądów. Pierwsza traktuje tę kwestię zawężająco i ogranicza zakres wskazanego pojęcia do ściśle określonych obowiązków spawacza, druga rozszerza je o obowiązki związane np. z przygotowaniem elementów do spawania, co wydaje się być zgodne z wykładnią językową. Zasada racjonalności ustawodawcy wskazuje, iż gdyby chodziło wyłącznie o czynności spawalnicze, użyto by określenia np. „prace spawalnicze” lub podobnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w

orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący powołuje się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., co wskazuje na odwołanie się przez niego do przesłanek występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W związku z tym należy przypomnieć, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w

orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania już tylko dlatego, że poprzestając na powołaniu się na „wykaz a, dział XIV pkt 12 załączony do rozporządzenia” nie łączy go z jakimkolwiek przepisem prawa, na którego tle miałyby rodzić się formułowane przez niego wątpliwości. Ponadto, odwołując się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący żadnego zagadnienia nie formułuje, ograniczając się do wskazania na rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych w zakresie traktowania pracy wykonywanej na „stanowiskach łączonych” oraz interpretacji pojęcia prac określonych w powołanej przez niego pozycji wykazu. Tymczasem wątpliwości te były już niejednokrotnie wyjaśniane przez Sąd Najwyższy, który przyjmuje, że nie stanowią pracy przy spawaniu nieobjęte procesem spawania prace ślusarskie polegające na przygotowaniu materiałów do spawania i prace montażowe, jeżeli w toku tych czynności nie były wykonywane przez pracownika prace spawalnicze (por. np. wyroki z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 70; z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 15 grudnia 2011 r., II UK 106/11, LEX nr 1130389; z dnia 4 marca 2014 r., III UK 74/13, LEX nr 1620565). Nie jest bowiem dopuszczalne

uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2011 r., II UK 2/11, LEX nr 989128).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.